

Wat moet je doen met de meldcode en vermoedens huiselijk geweld of kindermishandeling?

Inleiding

Een meldcode moet worden gebruikt in diverse beroepsgroepen waaronder ook het (basis)onderwijs.

De verplichting voor de basisschool om een meldcode te hanteren heeft tot doel medewerkers te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode omvat een stappenplan die de medewerker stap voor stap door het proces leidt vanaf het moment dat signalen worden opgevangen tot het moment dat een beslissing over een eventuele melding moet worden genomen. De stappen die worden omschreven zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt, maar deze volgorde is niet dwingend. Het gaat er om dat in het proces alle stappen worden doorlopen.

De omschreven stappen worden in de praktijk al op scholen gehanteerd. Het vastleggen van de stappen geven dit proces een formele basis en zorgt ervoor dat geen stappen worden overgeslagen. De meldcode fungeert ook als toetssteen voor de school en de medewerkers. De inspectie van het onderwijs kan de school aanspreken op het beschikken van de meldcode en op het scheppen van de randvoorwaarden waarbinnen de medewerkers de code kunnen hanteren.

Begripsomschrijving

Onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eerge relateerd geweld en genitale verminking.

Intern begeleider hanteert de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De intern begeleider hanteert de meldcode. Vanuit zijn/haar functie is de intern begeleider betrokken bij de zorg voor leerlingen en de begeleiding van collega's. Zij is de specialist binnen de school. De intern begeleider is ook de geautoriseerde binnen de school om een melding te doen in de verwijzingsindex. Van alle leerkrachten wordt echter verwacht dat zij vanuit hun beroepshouding signalen kunnen opvangen tijdens het contact met de leerlingen en de ouders en deze signalen onder de aandacht brengen en bespreken met de intern begeleider

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling De hieronder beschreven stappen zijn voorzien van een toelichting. Deze toelichting is in de bijlage opgenomen

Bijlage: Stappenplan meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

STAP 1: Breng signalen in kaart

Als een leerkracht signalen opvangt van huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt van hem/haar als eerste stap gevraagd deze signalen in kaart te brengen. Hij/zij legt de signalen

vast, evenals (de uitkomsten van) de gesprekken die hij/zij over de signalen voert, de stappen die hij/zij zet en de besluiten die hij/zij neemt. Ook de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd. Bij het in kaart brengen van signalen volgt de leerkracht de protocollen en aanwijzingen van zijn eigen organisatie of praktijk.

STAP 2: Overleg met een deskundige collega of Veilig Thuis

Om de signalen die in kaart zijn gebracht goed te kunnen duiden, is overleg met een deskundige collega noodzakelijk. Dit is de intern begeleider van de school. Zo nodig kan op basis van anonieme cliëntgegevens Veilig Thuis worden geraadpleegd. In die gevallen waarin er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel kan de vertrouwensarts van Veilig Thuis, of een forensisch geneeskundige om advies worden gevraagd.

STAP 3: Praat met ouders of verzorgers

Na het collegiaal overleg en eventueel het adviesgesprek met Veilig Thuis, volgt een gesprek met de ouders of verzorgers. Omdat openheid een belangrijke grondhouding is in de verschillende vormen van dienstverlening aan ouders of verzorgers, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de ouders of verzorgers om de signalen te bespreken. Soms zal het vermoeden door het gesprek worden weggenomen. Dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig. Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen gezet. Heeft een leerkracht of intern begeleider behoefte aan ondersteuning bij het voeren van het gesprek met de ouders of verzorgers, dan kan hij/zij ook daarover advies vragen aan een collega of aan een aandachtsfunctionaris binnen de eigen organisatie of praktijk en/ of aan Veilig Thuis.

STAP 4: Weeg het geweld

Na de eerste drie stappen beschikt de intern begeleider al over redelijk veel informatie: de beschrijving van de signalen die zijn vastgelegd, de uitkomsten van het gesprek met de ouders of verzorgers en het advies van deskundigen. In deze stap komt het erop aan dat de intern begeleider deze informatie weegt. Deze stap vraagt van de intern begeleider dat hij het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst van dit geweld. Bij twijfel over de risico's, de aard en de ernst van het geweld en bij twijfel over de vervolgstap moet altijd (opnieuw) advies worden gevraagd aan Veilig Thuis.

STAP 5: Beslis: Is melden nodig? Is hulpverlening nodig?

Na de weging van stap 4 komt de intern begeleider die binnen de instelling verantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding, zo nodig ondersteund door deskundigen, tot een besluit: zelf hulp organiseren of een melding doen. Waar het bij deze afweging om gaat is dat de intern begeleider beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin hij meent dat dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, doet hij een melding.

Schoolspecifiek stappenplan

Stap 1

Medewerkers brengen signalen in kaart

Stap 2

Overleg met KC'er/aandachtsfunctionaris (Ramona Witkamp)
Zij raadplegen eventueel Veilig Thuis (anoniem) voor advies

Stap 3

KC'er/aandachtsfunctionaris gaat in gesprek met ouders (eventueel met directeur)

Stap 4

Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling

Is er op basis van stap 1 t/m 3 een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Is er een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?

Stap 5

KC'er/aandachtsfunctionaris/directeur maken een afweging

1. Is melden noodzakelijk? Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid of disclosure.
2. Is hulpverlening of organiseren van hulp (ook) mogelijk? Hulp verlenen als: De KC'er/aandachtsfunctionaris/ ondersteuningsteam is in staat om effectieve/passende hulp te bieden of te organiseren.
De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp. De hulp leidt door duurzame veiligheid.
Indien hulp verlenen van één van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.

Verantwoordelijkheden van IKC Het Fluitschip in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, dragen we (schoolleiding en ondersteuningsteam) er zorg voor dat:

- er een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld.
- de meldcode aansluit op de zorgstructuur van de organisatie.
- de medewerkers op de hoogte zijn van de meldcode en kunnen toepassen.
- er regelmatig deskundigheidsbevordering wordt aangeboden aan de medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis hebben om kindermishandeling te signaleren.
- we eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de meldcode.
- er voldoende deskundigen intern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode.

De schoolleiding en alle medewerkers van IKC Het Fluitschip zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld.
- Het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding).

De volgende taken en verantwoordelijkheden zijn vastgesteld als het gaat om de verschillende deskundigen binnen de organisatie:

De aandachtsfunctionaris/ kwaliteits medewerker:

- functioneert als vraagbaak binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling.
- fungeert als ondersteuning voor de leerkracht.
- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld.
- zorgt ervoor dat medewerkers signalen herkennen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld.
- heeft kennis van de stappen volgens de meldcode.
- stelt taken vast van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt.
- vult de sociale kaart in en houdt deze up-to-date.
- legt samenwerkingsafspraken vast met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart).
- coördineert de uitvoering van de meldcode bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- waakt over de veiligheid van het kind bij het nemen van de beslissingen.
- neemt zonodig contact op met Veilig Thuis voor advies.
- evalueert de genomen stappen binnen het ondersteuningsteam.
- ziet toe op dossiervorming en verslaglegging
- ziet toe op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin.
- voert samen met de directeur gesprekken met ouders bij stap 3 van de meldcode.

De medewerker (leerkracht, ondersteunend personeel)

- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling en huiselijk geweld.
- overlegt met de kc'er/ aandachtfunctionaris bij zorg over een leerling adv waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld.
- voert afspraken uit die zijn voortgekomen uit het overleg met ondersteuningsteam of andere betrokkenen.
- bespreekt de resultaten van de de ondernomen stappen met de kc'er/aandachtsfunctionaris.